

NAMMINERSORNERULLUTIK QQARTUSSAT

ANINGAASAQARNERMUT SULISOQARNERMULLU AQUTSISOQARFIK

NUNATTA KARSIATA
2008-MUT
NAATSORSUUTAI

Imarisaasa nalunaarsorsimaffiat

Nunatta karsiata naatsorsuutaasa atuarnissaannut ilitsersuut	4
Nunatta karsiata naatsorsuutaasa akuerineqarnerat	4
2008-mut nalunaarut	6
Naatsorsuusioriaaseq	16
Naatsorsuusioriaaseq atorreqartoq	18
Ukiumut 2008-mut angusat	20
31.12.2008-mi killiffik	21
Ukiunut pingasunut kingullernut angusat	22
Pisussaaffiusinnaasut	24

Nunatta karsiata naatsorsuutaasa atuarnissaannut ilitsersuut

Naatsorsuutit tassaapput naatsorsuutit pingaarnert uku aamma mappersakkami nassuiaatinik imalimmi ilanngussaq.

Naatsorsuutit pingaarnert

Naatsorsuutit pingaarnert tassaapput nalunaarut inernerillu nalunaarsorsimaffiat nassuiaatitalik.

Nalunaarummi tassani missingersuutitut sanilliullugu nikingasoorutit pingaarnersaat nassuiaateqarfigineqarput. Tamatuma saniatigut Namminersornerullutik Oqartussat ukiuni kingullerni pingasuni aningaasaqarnikkut ineriartorsimanerat pillugu paasissutissaqarpoq.

Angusat malittarisassat 1992-imi atuutilersut malillugit naatsorsorneqarput, tassa imaappoq Namminersornerullutik Oqartussat isertitaattut, ingerlatsinermut aningaasartuutaattut, sanaartornermut aningaasartuutaattut kiisalu taarsigassarsiarititaattut tamakkiisutut. Aamma taaneqartarpoq IST. Taamaattorli 2000-imut sanaartornermut aningaasartuutit aningaasaliissutit aningaasartaat tamakkerlugit aningaasartuutit nalunaarsugaapput, aningaasaliissutimmi sanaartugassanut iluarsagassanullu missingersuusiornermi teknikikkut aningaasaateqarfimmut nuunneqarmata.

Angusat nalunaarsorsimaffianni isertitat siornatigut minusitaqarput.

Angusanut nassuiaatini naatsorsuutit paasineqarnissaannut pisariaqartitsineq naapertorlugu immikkoortunut ataasiakkaanut taakkunanani itisilerutaasunik oqaaseqaateqartoqartarpoq erseqqissaateqartoqartarluniluunniit.

Ilanngussaq

Nunatta karsiata naatsorsuutaani, ilanngussaq immikkoortunik sisamanik imaqarpoq:

1. Naatsorsuutit atuarnissaannut ilitsersuut.
2. Kontuni pingaarnerni angusanik naatsorsuutit.
3. Suliassaqarfimmut ataasiakkaanut nalunaarutit naatsorsuutillu aningaasaliissutitut ataasiakkaanut inissititerlugit sanilliuttarlugillu.
4. Angusanut killiffimmullu nassuiaatit.

Nunatta karsiata naatsorsuutaasa akuerineqarnerat

Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 23, 3. november 1994-imeersumi aalajangersarneqarpoq Nunatta karsiata ukiumut aningaasanut inatsiseqarfiusumut qaangiuttumut naatsorsuutai kukkunerisiorneqarsimasut kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni Naalakkersuisut saqqummiuttasagaat.

Inatsisartut kukkunerisuisarfik naalagaaffimmit akuerisaasoq naatsorsuutit kukkunerisuisussatut sulisussarsiarisimavaat. Kukkunerisuisut naatsorsuutitut oqaaseqaasiussapput. Taanna naatsorsuutini ilanngullugu saqqummiunneqarpoq.

Aningaasanut Nunanullu allanut Naalakkersuisup Naalakkersuisut sinnerlugit naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit Nunatta karsiata Naatsorsuutaasa Kukkunerisiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliamut, Kukkunerisuiinnermut ataatsimiititaliamik taaguutilimmut, nassiuutissavaat. Kukkunerisuiinnermut ataatsimiititaliap kukkunerisuiinnermit allattaavik kukkunerisuisunit suliarineqarsimasoq tigussavaa, allattaavimmilu kaammattuutit oqaaseqaatillu akissuteqarfigineqarnissaannut Naalakkersuisut allakkatigut nassuiaateqarqullugit.

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap aningaasartuutit isertitalu akuersissutigineqartut naapertorlugit ingerlanneqarsimanersut, akuersissutaasut sunniutaat akuersissuteqarnerup nalaa-
ni naatsorsuutigineqartunut naapertuuttuunersut kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat
aningaasanik nalilinnik pigisaat aningaasaqarnikkut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqar-
simanersut naliliiffigissavai.

Tamakku saniatigut Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliap kukkunersuisut naalagaaffimmit
akuerisaasut kukkunersiuinermi allattaavii aammalu Naalakkersuisut allattaavimmut akissu-
taat isummerfigissavai.

Kukkunersiuinermi ataatsimiititaliaq isumaliutissiissusiussaaq naatsorsuutitut ataatsimiitita-
liap isummerneranik imalimmik. Isumaliutissiissut taanna Inatsisartut Nunatta karsiata Naat-
sorsuutaanik suliarinninneranni ilaasarpoq.

2008 pillugu nassuiaat

Ukiumi angusat

Nunatta Karsia 2008-mi 318 mio. kr.-inik amigartoorfiuvoq ilassutitut aningaasaliissutit ilanngullugit 390 mio. kr.-inik amigartoorinissaq missingersuutigineqarsimalluni. 1987-imili aatsaat taamatut annertugisiumik amigartoortoqarpoq.

Ukiumi amigartoorutit isertitanit 4,4 pct.-inik annertussuseqarput.

Namminersortut ingerlataanni 2008-mi aningaasarsiornikkut annertuumik ingerlatsisoqarsimavoq. Inuit suliffissaaleqinermik eqqorneqarsimasut amerlassusaat ikitsuinnaasimapput ukiunilu kingullerni 20-ni aatsaat taamatut ikitsigalutik. Takornariaqarneq annertusisimavoq. Tamatuma saniatigut sanaartornermi ingerlatat suli annertusisimallutik, pingaartumik Nuummi. Aatsitassarsiornermi ingerlatat aningaasaqarnikkut ajornartorsiornermut tamatumalu malitsigisaanik atortussiassat akiisa appariatornerisa kingunerisaannik ikileriarsimapput.

Namminersornerusut ingerlataanni nalinginnaasumik qaffariartoqarnerata saniatigut pisortat ingerlataanni aamma pisoqarpoq ukiumi angusanut sunniuteqarsimasunik.

Inatsisartut 2008-mut 300 mio. kr.-inik amigartoortoqarnissaanut missingersuusiorsimapput. Amigartoorutit taakku ilai annertuumik sanaartornikkut ingerlataqarnermik peqquteqarput, pingaartumik ilinniartitaanermut erngullu nukinganik nukissiorfiliornermut tunngasuni.

Pingaarnertigut aningaasaqarnermi naalakkersuinikkut ingerlatsineq 2008-mi annertuseriarsimavoq. Ingerlatsinermit aningaasartuutit tamarmiusut 5,9 pct.-imik qaffariarsimapput, isertitalli taamaallaat 3,0 pct.-imik qaffariarsimallutik.

Ulloq 19. oktober 2007-mi eqqussuinermit akitsuutit arlallit qaffanneqarput. Tassani ilaatigut pineqarput tupanit nioqqutissat, viinni imigassallu aallakoornartortallit. Naatsorsuutigineqarsimavoq Nunatta Karsiani 100 mio. kr.-it missaannik annertunerusumik isertitaqarnermik akitsuutinik taamatut qaffaanerup kingunerissagaa, akerlianilli akitsuutinik qaffaaneq nioqqutissat taakku eqqussornerisa annertuumik appariarnerinik kinguneqarsimalluni.

Tabellimi tulliuuttumi 2006-imut, 2007-mut aamma 2008-mut naatsorsuutinit kisitsisit pingaarnertit takutinneqarput. Aamma tabellimiipput 2008-mut aningaasat missingersuutigineqartut (aningaasanut inatsit + ilassutitut aningaasaliissutit), kiisalu 2008-mut naatsorsuutit aamma 2008-mut missingersuutit akornanni nikingassutit.

Nunatta Karsiani inernerit	2006	2007	2008	2008	2008
Mio. kr.	Naatsor	Naatsor	Naatsor	Missinger	Nikingassu
Ingerlatsinermit aningaasart	2.461	2.604	2.765	2.728	-38

Inats.tunn aningaasartuutit	730	788	836	918	82
Tapiissutit	1.552	1.530	1.612	1.645	33
Sanaartorneq	698	1.003	929	962	32
Isertitat	-5.483	-5.658	-5.825	-5.863	-38
IST-angusat	-40	267	318	390	71

- (minus) tassaavoq Naatsorsuutini Missingersuutinilu isertitat. Nikingassutit takutinnerini aningaasat plusitallit tassaapput missingersuutigisanut naleqqiullugu anninikinnerusumik aningaasartuuteqarneq imaluunniit annertunerusumik isertitaqarneq. Angusat Ingerlatsineranut, Sanaartornermut Taarsigassarsisitsinermilu angusatut uuttorneqarput (IST-angusat).

2008-mut Aningaasanut inatsit 300 mio. kr.-inik amigartoorfiusussanngorlugu akuersissutigineqarpoq. Ukiup ingerlanerani suliat Naalakkersuisunit Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaanut saqqummiuttarsimavaat. Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaata aningaasaliissutit aningaasaqarnermut 90 mio. kr.-inik ajortumik sunniuteqartut akuersissutigisimavai. Taamaalluni amigartoorutit missingersuutigineqartut 390 mio. kr.-iupput. Suliat tamarmik, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit 2008-mut akuersissutigineqarsimasut ukiumoortumik ilassutitut aningaasaliissutinut inatsimmi katersorneqarput, 2009-mi ukiami Inatsisartunut nassiunneqartussa.

Ukioq 2000-imiit missingersuutini iluarsineqartumik sanaartornermut iluarsaassinernullu aningaasaateqarfimmi pilersitsisoqarsimavoq, suliaannut ataasiakkaanut sanaartornermi aningaasat ukiumut aningaasaliissutigineqartut tassunga nuunneqartarlutik. Taamaalluni ukiuni ataasiakkaani sanaartornermut aningaasaliissutigineqartut ukiumi pineqartumi aningaasartuutitut nalunaarsorneqartarput. Sanaartukkat suliarineqarneri naapertorlugit aningaasartuutit aningaasaateqarfimmiit ilanngaaticineqartarput. 2008-mi sanaartornikkut ingerlatat 835 mio. kr.-iusimapput, tassa 2007-mi ingerlatanit 20 mio. kr.-inik annikinnerullutik. Sanaartornermut iluarsaassinernullu aningaasaateqarfimmut ilanngaaticissat ilanngaaticigereerlugit 2008-mi 97 mio. kr.-init nuunneqarput, peqatigisaanillu 2008-mi sanaartornikkut ingerlatat suli qaffasissumiissimallutik.

Immikkoortumi tulliuuttumi kisitsisit pingaarnertit ataasiakkaat nassuiaaticineqarput.

Ingerlatsineranut aningaasartuutit

Ingerlatsineranut aningaasaliissutit pisortat suliffiutaannut allaffeqarfinnullu nammineq ingerlatsinerannut aningaasartuuteqarnissaannut aningaasaliissutini toqqammavissatut tunniunneqartarput.

Ingerlatsineranut aningaasartuutit	2006	2007	2008	2008	2008
Mio. kr.	Naatsors	Naatsors	Naatsors	Missing	Nikingas
Allaffissorneq	438	471	505	515	10
Ilaqutariinnut	337	362	375	382	7
Peqqissutsimut	910	985	1.069	1.022	-47
Kultureqarnermut; ilinniartitaaneranut	515	529	562	549	-13
Suliffeqarfiit nammineq aqutsisut	108	96	73	73	0

Inuussutis, aalisarneq, piniarneq nunal	32	33	34	33	-1
Ingerlatsineranut aningaasartuuti allat	121	129	147	154	7
Ingerlatsineranut aningaasartuutit kat.	2.461	2.604	2.765	2.728	-38

2008-mi allaffissornermi atatsimut isigalugu missingersuutigineqartunit 10 mio. kr.-inik annikinnerusumik atuisoqarpoq. Allaffeqarfiit ataasiakkaat kontoini amerlanerni nalinginnaasumik annikinnerusumik atuisoqarsimavoq.

Ilaqutariinnermut tunngasuni 382 mio. kr.-inik aningaasartuuteqarnissaq missingersuusiorneqarsimavoq. Taamaattorli 7 mio. kr.-inik annikinnerusumik atuisoqarsimavoq. Annikinnerusumik atuneq innarluutilinnut angerlarsimaffinni pikkorissarnernilu eqiterussimavoq.

Peqqissutsimut tunngasuni 1.022 mio. kr.-inut missingersuutigineqarsimasunut naleqqiullugu 47 mio. kr.-inik annertunerusumik atuisoqarsimavoq. Annertunerusumik atuinermut pissutaaneruvoq aalajangersimasumik atorfeqartunik sulisunik sulisussarsiornerup aalajangiussisimanerullu suli ajornartorsiutaanerit.

Taamaattumik piffissami sivikitsumi atorfinitsitsisarnerit taartaasartullu allaffiinit taartaasartut annertusiartuinnartumik atorneqalersimapput, pingaartumik peqqissaasut nakorsallu. Tamatuma kingunerisaanik aamma inunnut taakkununga aningaasartuutit qaffakkiartorsimapput, soorlu atorfininnermi soraarnermilu angalanerit kiisalu najugaqarnermi aningaasartuutit. Taamatut ineriartornerup kingunerisaa alla tassaavoq napparsimasut amerliartuinnartut Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut timmisartuunneqartarneri, tassa sumiiffinni suliap naammassineqarnissaanut sinerissami napparsimmavinni sungiussisimaneq pisariaqartinneqartoq pigineqanngimmat.

Taamatut ineriartortoqarneranut kinguniusut pingajuat tassaavoq aningaasaqarnikkut aqutsinerup ajornarnerulernera, tassa piffissami sivikitsumi atorfinitsinneqarsimasut immikkoortuni ataasiakkaani aningaasaqarnikut atukkanut paasisimasaqalernissartik angusinnaaneq ajormassuk. Kiisalu innuttaasut sivisunerusumik inuusalerneqat aamma ajoqusernerit nappaatillu amerlanerusut katsorsarnissaannut nakorsaasarnikkut ilisimatusarnerup ineriartortinnerata peqatigisaanik innuttaasut ataasiakkaat sullissisinernik amerlanerusunik piunasaqarnerat pissutigalugu peqqinnissakkut suliatigut kiffartuussinernik pisariaqartitsineq annertusiartorluni.

Kultureqarnermut, ilinniartitaanermut, ilageeqarnermullu tunngasuni missingersuutigineqartut 549 mio. kr.-it saniatigut 13 mio. kr.-inik allanik aningaasartuuteqarsimavoq. Qaffasinnerusumik ilinniartitaanerni, Kalaallit Nunaanni ilageeqarnermi aamma Nummi ilinniartunut ineqarfinni annertunerusumik aningaasartuuteqarfiusimavoq.

Kiisalu aningaasartuutini allani 154 mio. kr.-inik aningaasartuuteqarnissamat missingersuutigineqartunut naleqqiullugu 7 mio. kr.-inik annikinnerusumik aningaasartuuteqarsimavoq. Annikinnerusumik aningaasartuuteqarnermut

pissutaavoq TV-kkut radiokkullu nassiussuinernut kiisalu sillimmasiinernut annerusumik annikinnerusumik aningaasartuuteqarsimaneq.

Inatsisit tunngavigalugit aningaasartuutit

Inatsisit tunngavigalugit aningaasaliissuteqartoqartarpoq pisartagaqartut aalajangersimasut aalajangersimasumik pisartagaqarsinnaangorlugit immikkut inatsisikkut aalajangersaasoqarneratigut, pisartakkallu annertussusaa imaluunniit naatsorsuinermi tunngaviusoq immikkut inatsisiliornikkut aalajangersarneqarsimalluni.

Inatsisit tunngav. aningaasartuutit	2006	2007	2008	2008	2008
Mio. kr.	Naatsor	Naatsor	Naatsor	Missing	Nikingas
Ilaqutariit	526	564	599	676	77
Ilinniartitaaneq	135	162	175	182	7
Ineqarnermut tunngasut	44	28	27	27	0
Inatsi. tunga. aningaasartuutit allat	25	33	35	33	-2
Inatsisit tunn aningaasartuutit kat	730	788	836	918	82

Ilaqutariinnermut tunngasuni 77 mio. kr.-nik annikinnerusumik atuisoqarsimavoq.

2007-mi julip aallaqqaataani pensionisiaqartunut akiligassat qaffanneqarput. Aammattaaq pensionisiaqartoq, nammineq inuttut isertitaqanngitsoq, ukiumut 55.000 kr.-inik aningaasanik pisartagaqarsinnaanera eqqunneqarpoq, aappaasup inooqataataluunniit isertitaqarnera apeqqutaatinnagu. Peqatigisaanik aningaasanut inatsimmi konto 2008-mi 83 mio. kr.-inik 356 mio. kr.-inut qaffanneqarpoq. Utoqqalinersiutininut katillugit 295 mio. kr.-it atornerarput. Taamaalilluni missingersuutigineqartunit 62 mio. kr.-it annikinnerusumik atornerarlutik.

Utoqqalinersiutininut aningaasartuutit 2006-imi 228 mio. kr.-iniit 2007-mi 259 mio. kr.-inut aamma 2008-mi 295 mio. kr.-inut qaffapput. Ukiut marluk ingerlanerini 29 pct.-imik qaffaaneq.

Utoqqalinersiuteqartitsineq pensionisiaqartup kommunimi najugaqarfianit aqunneqarpoq, aningaasallu pensionisiaqartunut ataasiakkaanut tunniunneqartartut utoqqalinermi pensionit pillugit inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersumi aalajangersarneqarput.

Utoqqalinermi pensioninut aningaasartuutissat aallaqqaammut missiliorneri Naatsorsueqqissaartarfiup inuit pillugit kisitsisitigut paassissutissaataanit 2004-imeersumik aallaaveqarpoq. Kisitsisitigut paassissutissani tunngaveqarneq isumannaannerusooq anguniarlugu Naatsorsueqqissaartarfik 2007-ip ingerlanerani kisitsisinik nutaajunerusunik sukumiinerusunillu kommuniniit katersisimavoq.

Kisitsisit taakku nutaat tunngavigalugit Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfik 2009-mut aningaasanut inatsimmi atornerartussanik utoqqalinermi pensioninut aningaasartuutit naatsorsoqqinneqarput. Utoqqalinermi pensioninut konto akit

aalajangersimasut atorlugit 2008-mut naleqqiullugu 2009-mut aningaasanut inatsimmi 30 mio. kr.-inik ikilineqarpoq. 2009-mi januarip aallaqqaataani pensioninut akiliutit 6 pct.-imut qummut iluarsineqarput atuisunut akigititanut naleqqersuutip ineriartornerata kingunerisaanik.

Kisitsisini nalornissutaasinnaasoq tassaavoq pensionit saniatigut utoqqalinermi pensionisiaqartut ataasiakkaat qanoq annertutigisumik isertitaqartarnerat. Tassunga ilaatigut apeqqutaasarpog inuiaqatigiinni akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allanngoriartorneri aamma suliffissaqartitsiniarnikkut inissisimaneq. 2008-mi akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allanngoriartorneri pitsaasimapput taamaallunilu pensionip saniatigut sulinikkut isertitaqarnissamut periarfissat pitsaasimallutik.

Meeqqanut tapiissutitut isertitat apeqqutaapput julillu aallaqqaataani 2008-mi akissarsiakinnerpaanut akunnattumillu isertitaqartunut 1.527 kr.-inik aamma 673 kr.-inik qaffaasoqarluni. Meeqqanut tapiissutitut aningaasartuutit taamaattumik 5 mio. kr.-inik qaffanissaat naatsorsuutigineqarpoq. Angajoqqaalli isertitaasa qaffannerisa kingunerisaanik taakkunanani isertitaqartut ikinnerusut tapiissutinik pissarsisimallutik. Isertitaqarfiusuni ataasiakkaani inuit amerlassusaasa nikinnerisa kingunerisaanik 9 mio. kr.-inik annikinnerusumik aningaasartuuteqarpoq.

Julip aallaqqaataani 2006-imi erninermut atatillugu sulinggiffeqarneq sapaatit akunnerinit 15-iniit sapaatit akunnerinut 26-inut sivitsorneqarpoq taamaattumillu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalackersuisoqarfiup naatsorsuutigalugu siunertamut tassunga aningaasartuutit 2007-mi marloriaatinngorlutik 35 mio. kr.-inut qaffassasut. Taamaattorli paasineqarpoq 2007-mi taamaallaat 27 mio. kr.-it atorneqarsimasut. Tamatuma kingorna naalackersuisoqarfiup naatsorsuutigaa 2008-mi 35 mio. kr.-it atorneqarumaartut, ukiumili tassani taamaallaat 27 mio. kr.-it atorneqarlutik. Angajoqqaarpasuit erninermut atatillugu sulinggiffeqarnermi sapaatit akunneri kingulliit aqqanillit atunngitsoortarpaat, tassa piffissami tassani tamakkiisumik akissarsiaqartinneqarneq ajoramik.

Ilinniartitaanermut tunngasuni 7 mio. kr.-inik annikinnerusumik atuisoqarpoq, taakkunananga Ilinniagaqarnersiutitut meeqqanulu tapinut 6 mio. kr.-iullutik. Immikkut ittumik ilinniartitaanikkut suliniuteqarneranut atatillugu aningaasaliissutit qaffanneqarsimapput. Aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartutut ilinniarnermik ingerlataqartut 200-it missaannik ikinnerusimapput.

Tapiissutit

Tapiissutitut aningaasaliissutit inatsisit tunngaviginagit aningaasartuuteqarnissamut naalackersuisunut akisussasumut aningaasartuuteqarnissamut piginnaatitsipput. Aningaasartuutit tapiissutaasinnaapput, kisianni aamma suliffeqarfinni aningaasaatitigut tapiissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiornermi tapiissutaasinnaallutik, nalikilliliinerusinnaallutik aamma taarsigassarsiaasinnaallutik.

Tapiissutit	2006	2007	2008	2008	2008
Mio. kr.	Naatsor	Naatsor	Naatsor	Missing	Nikingas

Allaffissorpeq	42	29	38	37	-1
Kultureqarneq ilinniartitaanerlu	210	204	255	251	-3
Inuussutis, aalisarneq pini. nunaleri	141	167	183	218	35
Kommuninut tapiissutit	777	783	789	790	1
Kiffartuussinissamik isumaqatigiissut	323	294	279	281	2
Tapiissutit allat	60	53	68	68	0
Tapiissutit katillugit	1.552	1.530	1.612	1.645	33

Ilinniartitaanermut tunngasuni ilinniartitaanermut immikkoortumi suliniutini 3 mio. kr.-inik aamma ilinniagaqartunut immikkut akiliutinut, tassa nerisanut, ineqarnermut, akiliunneqarluni angalanernut, pisatat assartornerinut, atuartitsinermi akiliutinut il.il. annertunerusumik atuisoqarsimavoq. Atuartut nerisaqartinnerinut tapiissutini 5 mio. kr.-inik annikinnerusumik atuisoqarsimavoq. Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarsimagaluarpoq atuartut nerisaqartinnerinut kommunit tamarmik peqataassasut, sisaammaannaalli tamatumunnga peqataasimallutik.

Inuussutissarsiornermut, aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu immikkoortumi ataatsimut isigalugu 35 mio. kr.-inik annikinnerusumik atuisoqarsimavoq. Aluminium pillugu suliniummi 31 mio. kr.-inik annikinnerusumik atuisoqarsimavoq asimi misissuinerit annertuut ilai 2008-mi naammassineqanngimmata, 2009-mulli kinguartinneqarmata.

Sanaartorneq

Sanaartornermut aningaasaliissutit illumik pisinermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsinermut, sanaartukkanut tapiissutinut, iluarsaassinernut il.il. atatillugu naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq aningaasartuuteqarnissamut piginnaatinneqarpoq.

Ilinniartitaanermut tunngasuni 160 mio. kr.-it atorneqarsimapput. Taakkunannga ilinniartut ineqarfiinut 48 mio. kr.-it atorneqarsimapput. Meeqqat atuarfiinik iluarsaassinernut allilerinermullu 48 mio. kr.-it atorneqarsimapput, inuussutissarsiutinullu ilinniarfiit 30 mio. kr.-inut allilerneqarsimallutik.

Inissiaqarnermut tunngasuni piginneqatigiilluni inissialianut aamma 10/40/50 atorlugu inissialianut taarsigassarsianut 55 mio. kr.-it atorneqarsimapput.

Aserfallatsaaliinernut kinguartoorutinut annikillisaatit inissianik sanaartornermut 43 mio. kr.-it, aserfallatsaaliinernut nalinginnaasunut 16 mio. kr.-it aamma illut isaternerinut 15 mio. kr.-it atorneqarsimapput. Taakku saniatigut kommunit sanaartugaannut inissianut attartortitakkanut 43 mio. kr.-it tapiissutigineqarsimapput.

Nunaqarfinni isorliunerusunilu inissianut nammineerluni illulianut 45 mio. kr.-it atorneqarsimapput, BSU-mi illut iluarsartuunnerinut 9 mio. kr.-it tapiissutigineqarlutik BSU-milu illut iluarsartuunnerinut 6 mio. kr.-inik taarsigassarsisitsisoqarsimalluni.

Illoqarfiup ilaanut immikkoortuni nutaani, sanaartornissanut illuliornissamut piareersaanermut aamma innaallagiamik, imermik kiassarnermillu pilersuinermi

iluarsaassinnermut kiisalu erngup nukinganik nukissiorfinnut nutaanut Nunatta Karsiani Nukissiorfiit 352 mio. kr.-inik taarsigassarsipput.

Sanaartornermut iluarsaassinnermullu aningaasaateqarfik 2008-mi 97 mio. kr.-inik ilasiffigineqarpoq, 2008-lu naanerani katillugit 885 mio. kr.-inik imaqarluni.

Sanaartornermut Iluarsaassinnermullu Aningaasaateqarfik	2008		Killiffik	
	Mio. kr.	Nuussat Atorneqartut	Allannguut 2008	Uninngasuutit Naanerani
Ilaqutariinnermut peqqissutsimullu	45	46	-1	44
Ilinniartitaanermut il.il.	237	160	77	228
Pisortat suliaat	350	379	-29	174
Ineqarnermut tunngasut	314	237	77	432
Sanaartornermi aningaasartuutit allat	-13	13	-26	7
Sanaartornermut Iluarsaassinnermullu Aningaasaateqarfik katillugit	932	835	97	885

Sanaartornermut iluarsaassinnermullu aningaasaateqarfimmi aningaasat 2008-mut aningaasanut inatsimmi ukiunilu siusinnerusuni ilanngunneqarsimasuni sanaartugassatigut suliassat aalajangersimasut ingerlanneqarnissaannut naammassineqarnissaannullu immikkoortinneqarnikuupput. Inissianut tunngasuni aamma ilinniartitaanermut tunngasuni, tassunga ilanngullugu meeqqat atuarfii, sanaartornikkut suliassat ingerlanneqarnerini pingaartumik annertuumik kinguaattoortoqarsimavoq.

Isertitat

Isertitatigut aningaasaliissutit inatsisitigut tunngaveqartunik kiisalu inatsisitigut tunngaveqanngitsunik naalackersuisunut ilaasortap akisussaasup isertitaqarnissaanut piginnaatitsipput. Namminersornerullutik Oqartussanut Naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitatut aningaasaliissutit nalunaarsorneqarput.

Aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigisatut isertitat 49 mio. kr.-inik annikinnerupput.

Isertitat	2006	2007	2008	2008	2008
Mio. kr.	Naatsor	Naatsor	Naatsor	Missing	Nikingas
Isertitat isumaqatigiissutaasut	-3.485	-3.555	-3.661	-3.644	17
Toqqaannartumik akileraarutit	-780	-849	-876	-834	42
Toqqaannanngitsumik akileraaru	-703	-740	-792	-820	-28
Aningaasaatit aningaalis ernialerso	-301	-314	-266	-325	-59
Nunatta karsianit taarsigassa akilers	-184	-155	-179	-183	-4
Isertitat allat	-30	-45	-51	-56	-6
Isertitat katillugit	-5.483	-5.658	-5.825	-5.863	-38

Namminersornerullutik Oqartussat isertitaasa 63 pct.-iisa missaat imaluunniit 3.661 mio. kr.-it naalagaaffimmiit ataatsimut tapiissutaapput, EU-mit

isumaqatigiissutineerlutik allatigullu isertitatut isumaqatigiissutaallutik. 3.644 mio. kr.-it isertitassasut missingersuutigineqarsimapput. Annertunerusumik isertitaqarnermut pissutaaneruvoq ataatsimut tapiissutit 12,8 mio. kr.-inik akitigut akissarsiatigullu iluarsissuteqarnikkut qallunaat naalagaaffiata qaffaanera.

Toqqaannartumik akileraarutit 876 mio. kr.-inik isertissutaapput imaluunniit missingersuutigineqartunit 42 mio. kr.-inik annertunerusut. Nuna tamakkerlugu akileraarut 13 mio. kr.-inik, nuna tamakkerlugu immikkut akileraarut tassunga ilanngullugu pingaartumik ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat 15 mio. kr.-inik aamma namminersorerullutik oqartussat nammineq suliffeqarfiutaanit ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat 14 mio. kr.-inik naatsorsuutigisamit annertunerusumik isertitsiviupput.

2007-mi januarip aallaqqaataani akileraartarnermik aqutsineq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi qitiusumik isumagineqalerpoq, aamma 2008-mi aprilip aallaqqaataani akiliisitsiniarnermut oqartussaaffik aamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi katersorneqarluni. Akiliisitsiniartarnerup qitiusumit ingerlanneqalermalli Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik namminersorerullutik oqartussat, kommunit pisortallu suliffeqarfii allat sinnerlugit aamma pissarsiasat allat akilertinneqarnissaat isumagilersimavai.

Qitiusumiit ingerlatsilerneq sulisitsisunut aamma innuttaasunut kiisalu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut unammillernartuusimavoq. Allannngortitsinerup kingunerisaanik akileraarutit isertitatut nalunaarsorneqartut nalornissutigineqalersimapput. Mianersornissaq eqqarsaatigalugu taamatut nalorninermut immikkoortitsisoqarpoq. 2009-mi immikkoortitsineq akileraarutitigut isertitat naatsorsornerinut ilaatinneqassaaq. 2007-mi taamaaqataanik annikinnerusumilli immikkoortitsisoqarpoq, 2008-mi naatsorsuutini iluarsineqartoq.

Toqqaannanngitsumik akileraarutit 792 mio. kr.-inik isertitsissutaapput, tassa naatsorsuutigisanit 28 mio. kr.-inik annikinnerullutik.

Eqqussuinermi akitsuut naatsorsuutigisamit 71 mio. kr.-inik annikinnerusumik isertitsissutaapput. Inatsisartut ulloq 19. oktober 2007-mi ingerlaannartumik sunniuteqartumik akitsuutinik arlalinnik qaffaanissaq akuersissutigaat. Tupanik nioqqutissanik eqqussuineq naatsorsuutigisamit 45 mio. kr.-inik annikinneruvoq 2007-millu naleqqiullugu 20 mio. kr.-inik annikinnerusumik isertitsissutaalluni. Viinnit imigassallu aalakoornartortallit naatsorsuutigisamit 35 mio. kr.-inik annikinnerusumik isertitsissutaapput aningaasallu 2007-mut naleqqiullugu allannngorsimanatik. Imerusaatinut poortuutissanullu akitsuutit 2008-mi 38 mio. kr.-inik isertitsissutaapput 2007-mi taamaallaat 17 mio. kr.-iusimasut.

Biilit eqqussuunnerinut akitsuut missingersuutigineqartunit annertunerulaarneruvoq, tassa biilit amerlassusaat suli amerliartormata. Motorinut akitsuutit 2007-mi 51 mio. kr.-iniit 2008-mi 53 mio. kr.-inut qaffapput.

Raajanut akitsuut 6 mio. kr.-inik isertitsissutaavoq, tassa 2008-p ingerlanerani tunisinermi akit qaffakkiartorsimmammata agguaqatigiissillugulu kiilumut 16 kr.-iusimalluni, tassa kiilumut akit minnerpaaffissaat 13 kr.-iusoq qaangersimallugu.

Naqissusiinermut akitsuutit, pingaartumik illunut, naatsorsuutigisamiit 17 mio. kr.-inik annertuneruvoq piginneqatigiilluni inissialiat aamma 10/40/50 atorlugu inissialiat annertuumik sanaartorneqarmata, kiisalu inissiat nammineq pigisat amerlanerusut niuerutigineqarsimmammata, tassunga ilanngullugu inissiat attartortumiit piginnittumut allanngortinneri. 2007-mut naleqqiullugu 11 mio. kr.-inik annertunerusumik isertitaqarpoq.

Suliffeqarnermi akitsuut akissarsiat tunniunneqartut 0,9 procentiusoq 2007-mi januarip aallaqqaataani eqqunneqarpoq 73 mio. kr.-inillu isertitsissutaalluni, tassa naatsorsuutigisamit 16 mio. kr.-inik annertunerulluni. December 2007-imut akitsuutit 2008-mi nalunaarsorneqarneri kiisalu feriapenginut akitsuutit 2007-imeersut tamatumunnga pissutaavoq.

Aningaasaatini aningaasaliissutinit iluanaarutini 59 mio. kr.-inik annikinnerusumik isertitsissutaapput. Namminersornerullutik oqartussat aktiatigut ingerlatseqatigiiffiit iluanaarutit tunisinerillu missingersuutigineqartunit 46 mio. kr.-inik annikinnerupput. Aktiaselskabinut inatsimmi malittarisassat naapertorlugit ingerlatseqatigiiffiit siulersuisuiniit inassuteqartoqarneratigut ingerlatseqatigiiffiit ataatsimeersuarnerini iluanaarutit aalajangersarneqartarput. Ingerlatseqatigiiffiup aningaasaqarnikkut inissisimanagera eqqarsaatigalugu illersorneqarsinnaasut qaangerlugit iluanaarutit annertussuseqassanngillat, aktieselskabinut inatsit § 10 naap.

BSU-mut tunngasuni 2008-mi suli taarsigassarsiat ingerlasut misissorneqarput, tamatumalu kingunerisimallugu taarsigassarsiat arlallit ernialersorneqanngitsunut akilersorneqanngitsunullu taarsigassarsianut allanngortinneqarneri imaluunniit akiitsut sinneri isumakkeerutigineqarsimallutik. Tamatuma kingunerisaanik isertitatigut kontoni taakkunani nikingassutaasut annertunerulerput.

Naggasiilluni oqaaseqaatit

Ataatsimut ukiumi angusat tassaapput 318 mio. kr.-inik amigartoorneq. Taakkunannga 200 mio. kr.-it Nukissiorfinnut erngup nukinganik nukissiorfiliornermut immikkut taarsigassarsiaapput, utertillugillu akilerneqartussaallutik. Ataatsimut isigalugu nunatta karsiata naatsorsuutai missingersuutigineqartunut naleqqiullugit 71 mio. kr.-inik pitsaanerupput, tamannalu naammaginarluni. 2008-li ilanngullugu aningaasarsiornikkut ingerlalluarnermi ataatsimut ingerlatsinermut aningaasartuutit isertitanit sukkanerusumik qaffakkiartorsimapput. Taamaattumik aningaasartuutit isertitallu akornanni siunissami ungasinnerusumi oqimaaqatigiissitsinnaasumik ukiumi aggersuni aningaasaqarnermi naalakkersuinikkut ingerlatsinermi sukaterisoqartariaqarpoq.

Nunatta karsiata ataatsimut akiliisinnaassusia 2008-p naanerani 2.055 mio.kr.-iusimavoq. Taakkunannga 286 mio. kr.-it januar 2009-mut naalagaaffiup

ataatsimoortumik tapiissutissaanik siumoortumik akiliutaapput aamma 885 mio. kr.-it sanaartugassatut suliaassatut akuersissutaareersimasut naammassineqarnissaannuut immikkoortinneqarsimallutik, taamaalilluni piviusumik akiliisinnaassuseq 884 mio. kr.-iulluni.

Ukiuni 2009-2012-mi Nunatta Karsia annertuunik IST-mi amigartoortussanngorlugu missingersuusionerqarsimavoq, tamatumalu akiliisinnaanermut sillimmatit annertuumik ikilisussaallugit. Tamatuma saniatigut namminersornerullutik oqartussat aktiatigut ingerlatseqatigiiffii ataasiakkaat ingerlaavartumik amigartooruteqarlutillu aningaasarsiornikkut imatut aaqqissugaapput Nunatta Karsianit immikkut ittumik aningaasaatitigut aningaasaliiffineqartariaqarlutik. Tamatuma Nunatta Karsiata akiliisinnaassusia suli annertunerusumik ajorseriarsissavaa naammattumillu akiliisinnaassuseqarnissaq attatiinnarniarlugu uninngasuutinik nutaanik tiguisinnaatitaaneq taarsigassarsiniarnissarlu Namminersornermit qulakkeerneqartariaqarluni.

Naatsorsuutitut oqaaseqaat

Ukiumoortumik nalunaarut aamma ukiumoortumik naatsorsuutit Naalakkersuisunit akuerineqarput Inatsisartunilu suliareqqinneqartussanngorlugit tunniunneqarlutik.

Nuuk, ulloq 02. juli 2009.

Palle Christiansen
Aningaasanut
Naalakkersuisoq

Jan H. Lynge-Pedersen
Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq

Kukkunersiuisup arlaannaannulluunniit qilersorsimannngitsup upper-narsaalluni atsiornera

Inatsisartunut

Nunap Karsiata ukiumoortumik naatsorsuutaanik ukiumut naatsorsuusiorfiusumut 1. januar – 31. december 2008-imut tunngasunik kukkunersiuiuvugut, tassunga ilanngullugit nalunaarusiorneq, naatsorsuutitik uppersaalluni atsiorneq, naatsorsuusiaatsimik atorpeqartumik misissuineq, angusanik nalunaarsuineq, naatsorsuutit inernerat, ukiuni kingullerni pingasuni angusat kiisalu pisussaaffiusinnaasut. Ukiumoortumik naatsorsuutit Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu saqqummiunneqartarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutitut Naalakkersuisut akisussaannerat

Ukiumoortumik naatsorsuutitik Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu eqqortunik takussutissartalinnik suliaqarnissamut saqqummiussinissamullu Naalakkersuisut akisussaasuupput. Akisussaaffiup taassuma iluaniippit ilusilersuineq, atortussangortitsineq illullu iluani nakkutilliissutitik ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarnerannut saqqummiunneqarnissaannullu attuumassuteqarsinnaasunik ingerlatitsineq, tamatumani takussutissat eqqortut pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiinninnissamik tunngavissiisut pineqarput, aalajangiisuutinnagu kukkusumik paasissutissiinerup peqqusersiornermik kukkunermilluunniit pissuteqarnera kiisalu naatsorsuuseriaatsip siunertamut tulluurtup toqqarneqarnissaa atorpeqarnissaalu taamalu pissutsinut atuuttunut naapertuuttumik naatsorsuutitigut missingersuusiornissaq.

Kukkunersiuisup akisussaaffia kukkunersiuiunerlu ingerlanneqarsimasoq

Uagut akisussaaffigaarput ukiumoortumik naatsorsuutitik kukkunersiuisimanagerput tunngavigalugu eqikkaalluni inerniliinissaq. Kukkunersiuiineq ingerlapparput kukkunersiuisarnermi maleruagassat atuuttut naapertorlugit. Maleruagassat taakku piumasaraat ileqqorissaarnissamut piumasaqaatinik naammassinninnissarput kiisalu kukkunersiuiineq pilersaarusiussagippit ingerlallugulu siunnerfigalugu ukiumoortumik naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiinerneq imaqqanninnissaasa isumannaarluarnissaat.

Kukkunersiorneqartut tassaapput ukiumoortumik naatsorsuutit aningaasat paasissutissallu kukkunersiuiernerup uppersaateqarnissaat. Iliuutsit toqqarneqartunut aalajangiisuusarput kukkunersiuisup naliliinera, tassunga ilanngullugu ukiumoortumik naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiisoqarsinnaaneraneq naliliinerit, aalajangiisuutinnagu kukkusumik paasissutissiinerit peqquser-

siornermik kukkunermilluunniit pissuteqarsinnaanerat. Nalornissutaasinnaasunik naliliinermi kukkunersuiisup illup iluani nakkutilliissutit ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarnerannut saqqummiunneqarnissaannullu attuumassuteqartut misissuiffigisarpai, taamaaliornermi siunertaralugu kukkunersuiinermi iliuutsit pissutsinut atuuttunut eqqortumik takussutissiinersut, matumanili siunertarinagu illup iluani nakkutilliissutit qanoq atorsinnaassuseqartigineririk naliliinissaq. Kukkunersuiinermi aamma isummerfigineqartarpoq naatsorsuusereriaaseq Naalakkersuisunit atorneqartoq tulluartaunersoq, naatsorsuutitigut missingersuutit atorneqartut naammaginartuunersut kiisalu ukiumoortumik naatsorsuutit ataatsimut isigalugit saqqummiunneqartussat qanoq nalilertariaqarnersut.

Isumaqarpugut kukkunersuiunitsinni uppersaatisatut pissarsiarisimasavut naammattut eqikkarlugulu naliliinissamut tunngavissatut atorluarsinnaallutik.

Nangaassutit

Nalunaarusiami allassimasutut akileraarutinit isertitassatut naatsorsorneqarsimasut nangaanartoqartipavut, pingaartumik tassunga atatillugu illuartitat, taakkulu nangaanartoqartippavut. Tamanna tunngavialugu qularnartut angissusilersinnaasimangilavut.

Eqikkaalluni naliliineq

Isumaqarpugut ukiumoortumik naatsorsuutit, nangaassummi allaaserineqartut kinguneriumaagassaat eqqaassannigikkaanni, eqqortumik takussutissiisut Nunap Karsiata pigisai nalillit, akiligassai aningaasaqarniarnikkullu inissisimanera kiisalu ukiumi naatsorsuusiorfiusumi 1. januar - 31. december 2008-imi ingerlatsinermi, sanaartornermi aningaasanillu taarsigassarsisitsinermi angusai Namminersornerulutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaannut naapertuupput.

Nuuk, ulloq 2. juli 2009

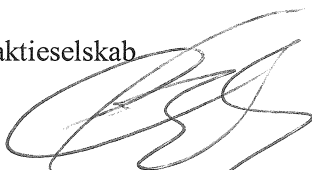
Deloitte

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Peter A. Wistoft

Kukkunersuiisartut naalagaaffimmit akuerisaasut

Claus Bech

Naatsorsuusiaaseq atorineqartoq

Ataatsimut isigalugu

Inatsisartunit aningaasaliissutaasut tamarmik Nunatta Karsiata Naatsorsuutaani ilaapput.

Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 23, 3. november 1994-imeersoq kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27. februar 1995-imeersoq tunngavigalugit naatsorsuutit suliarineqarput.

Naatsorsuutiniippoq ukioq qaammatsiuteqarfiusoq malillugu aningaasanut inatsiseqarfik. Ukiumut piffissaq tapertaliussaq qaammatinik marlunnik sivisussuseqartoq ilanngunneqartarpoq. Piffissami tapertaliussami tassani aningaasartuutit isertitallu akilernerqartut akiliutillu ukiumut aningaasaliiffiusumut pineqartumut tunngasut nalunaarsorneqarsinnaapput, nioqqutissanik kiffartuussinernillu nioqquteqarneq pereersimappat, imaluunniit pisassarisat akiligaassalluunniit ukiup aningaasaliiffiusup naannginnerani pilersimappata.

Nalunaarummi kisitsit tamarmik mio. kr.-inut akunnaallisagaapput, ilanngussami 1.000 kr.-inut. Akunnaalliisarnerit annikitsuinnarnik nikingasoortitsisinnaapput.

Naatsorsuutit nalorninaallisitat

Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 29. oktober 1999-imeersoq 2001-imit atuuppoq. Inatsimmi tassani aningaasaliissutit tamarmik immikkoortunut tallimanut ukununga agguarneqarput: ingerlatsinermut aningaasartuutit, inatsisitigut pisussaaffiit, tapiissutit, sanaartukkat aammalu isertitat.

Ukiup siulianut assersuussisinaanissaq pillugu kisitsit takutinneqartut 2006-imeersut 2007-meersullu periaatsit ukioq 2008-imit atuutilersut malillugit naatsorsorneqarput. Inissiterinernut assigiinngitsunut atatillugu akunnaallisaasoqarsinnaavoq.

Ilanngussami atuarnissamut ilitersuummi ukiunut kingullernut pingasunut naatsorsuutit kisitsisita qanoq ataatsimoortinneqarsimanersut erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq.

Ingerlatsinermi aningaasartuutit isertitallu

Aningaasartuutit isertitallu nioqqutissanik kiffartuussinernillu tuniniaanerneersut nalunaarsorneqartarput nioqquteqarneq kiffartuussinernillu pisassarisat pineqartarnerat pillugu inatsisitigut tunngavioq naammassineqaraangat. Aningaasartuutit isertitallu allat naatsorsorneqartarput aningaasat naatsorsorneqarsinnaaleraangata, kingusinnerpaamillu piffissaq akiliiffissaq aalajangerneqarsimasoq nalleraangat.

Nunatta karsianut akiliutigeqquneqartut annertuut ukiumi aningaasaliiffiusumi pilersimasut naatsorsuutit inaarutaasumik saqqummiunneqarnissaat nallertinnagu naatsorsorneqarsinnaanngippata nalunaarsuineq ukiumi aningaasaliiffiusumi pineqartumi naatsorsuutit aningaasartuutit kontumi nalunaarsorneqartarpoq missiliuussineq tunngavigalugu. Tamanna ukiumi aningaasaliiffiusumi piumasaqaatit inaarutaasumik naatsorsorneqarfisinnasaanni naqqiissuteqarfigineqassaaq.

Naatsorsuusiornerni ilanngaasigaanngitsunik kontulersuisarneq atorineqartarpoq, taamaattumillu aningaasartuutit isertitallu tamarmik immikkut kontuminni nalunaarsorneqartarlutik. Tamatumani Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat ilaatinneqanngillat.

Sanaartornermut aningaasartuutit

1. januar 2000-iminngaanniit sanaartugassanut iluarsagassanullu missingersuusiornermut teknikikkut aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqarpoq. Sanaartugassanut iluarsagassanullu missingersuusiornermut teknikikkut aningaasaliissutit suliniutinut aalajangersimasunut ator-

neqarsimasut tamakkerlutik aningaasaateqarfimmut nuunneqarput. Taamaammat aningaasaaliissutit inernernut aningaasartuutitut nalunaarsorneqarput.

Taarsigassarsiaritit

Pisassarisat arlallit allannguutaat Nunatta karsiata IST-mi (ingerlatsinermi, sanaartortitsinermi taarsigassarsisitsisarnermilu) angusani taarsigassarsiaritinneqartut ataanni ilaatinneqarput. Taamatuttaaq Namminersornerullutik Oqartussat aktianik pisisarnerat tunisaqartarne-
rallu IST-mi angusat ataanni ilanngunneqartarput.

Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa Nunatta karsiani tiguisinnaatitaaner-
minnik atuinerat IST-mi angusat ataanni ilanngunneqarneq ajorpoq.

Pigisat nalillit akiitsullu

Pigisat nalillit pisiarineqarnerminni nalingi nalunaarsorneqartarput. Akiitsut nalerpiaat ator-
lugit nalunaarsorneqartarput.

Illuartsinermi tunngaviusartut

Tunngaviit makku tunngavigalugit annaasassanut matussutissanik illuartsisoqartarpoq:

Boligstøttimit taarsigassarsiat – illut ukiut marluk sinnerlugit qaangiuttut utertillugit tigune-
qarsimappata, tamatumalu kingorna nutaamik piginnittoqalersimangippata imaluunniit i-
luarsanneqalersimangippata aserfallatsaalineqanngippataluunniit illuartsisoqassaaq.

Boligstøttimut akiitsut – akiitsut terminat ataaseq sinnerlugit qaangiuttut utertillugit tigune-
qarsimappata. Ineqarnermut akiligassallit 1999-imiit akiitsumik taarsigassarsianut allanngor-
tinnissaannik periarfissinneqarsimapput. Boligstøttimut akiligassat ukiumut marloriarlugit
akiligassaasarpur, taarsigassarsiallu qaammatikkuutaartumik akiligassaasarlutik. Akiliinngit-
soortoqartillugu taakku taarsigassarsinermi aningaasat amerlassusaannorpiaq illuartinneqar-
neq ajorput, taamaallaalli akiligassanut akilereersimasussaagaluanut illuartinneqartarlutik.

Akiligassallit assigiinngitsut akiligassanut kinguaattoorutaat, tassunga ilanngullugit ilinnia-
gaqarnermi inuussutissarsiornermullu tapersiinermi taarsigassarsiaritit – tassani illuartsiso-
qassanngilaq, tassa akiligassanut kinguaattoorutit kontutigit pingaarnertigit pineqartutigit
isumakkeerneqassammata, aningaasat Namminersornerullutik Oqartussat akiliisitsiniartar-
nermut immikkoortortaqaqfianni akilersinniarneqartussanngorlugit nassiunneqarpata, taman-
alu pisarpoq qaammatit arfinillit qaangiunneranni.

Suliffeqarfiit namminersortit

Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortit ilanngaattissat ilanngaa-
tigereerlugit aningaasaliissutit tunngavigalugit naatsorsuutiniq saqqummiussisarpur.

Ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit aningaasaliissutit Nunatta karsiata Naatsorsuutaani anin-
gaasartuutitut naatsorsorneqassappur.

Suliffeqarfiit arlallit Nunatta karsianit aningaasanik tiguisinnaatitaanerak akuersissutigine-
qarpoq, tamannalu naapertorlugu akiliiffigeqatigiissutissatut allassimassallutik.

Taakku saniatigit suliffeqarfiit arlallit Namminersornerullutik Oqartussanut akiitsoqarput,
Nunatta karsiata naatsorsuutaani pisassatut siviisuumik akilersugassatut naatsorsuusiorneqar-
simasunik.

Tamatuma saniatigit suliffeqarfiit aalajangersimasumik aningaasalersugaallutik imminnut
aquttut naatsorsuutiniq saqqummiussisarnerat pillugu nalunaarut nr. 25, 26. november 1998-
imeersoq malillugu suliffeqarfiit namminersortit suliffeqarfiup naatsorsuutaanik saqqum-
miussisarpur.

Naatsorsueriaatsip atorneqartup allanngortinnera

Ukiup aappaanit ukiup tullianut naatsorsueriaatsip atorneqartup allanngortinneqarnerani ukiup aallartinnerani uninngasuutit naqqiuteqarfiginerisigut ukiuni siuliini naatsorsuutitut sunniutaat nalunaarsorneqartarput. Taamatut naqqiissuteqarnerit Nunatta karsiata naatsorsuutaani immikkut nassuiaateqarfigineqartarput, nassuiaasiussatut ilusilerlugit.

Ukiumut 2008-mut angusat mio. kr.-inngorlugit

Nass.	Aningaasaliiss.	Naatsors.	Nikingassut
Allaffissorneq	515	505	10
Ilaqtariinneq	382	375	7
Peqqissuseq	1.022	1.069	-47
Ilinniartitaaneq il. il.	549	562	-13
Suliffeqarfiit namminersortitat	73	73	0
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	33	34	-1
Ingerlatsinerlut aningaasartuutit allat	154	147	7
Ingerlatsinerlut aningaasartuutit katillugit	2.728	2.765	-38
Ilaqtariinneq	676	599	77
Ilinniartitaaneq	182	175	7
Ineqarnermut tunngasut	27	27	0
Aningaasart.inatsisitigut pisussaaffigisat allat	33	35	-2
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	918	836	82
Allaffissorneq	37	38	-1
Kultureq ilinniartitaanerlu	251	255	-3
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	218	183	35
1 Kommuninut tapiissutit	790	789	1
2 Sulissinissamik isumaqatigiissutit	281	279	2
Tapiissutit allat	68	68	0
Tapiissutit katillugit	1.645	1.612	33
Ilaqtariinneq Peqqissuserlu	45	45	0
Ilinniartitaaneq il. il .	237	237	0
Pisortat suliassaqqarfiutaat	350	350	0
Ineqarnermut tunngasut	337	315	22
Sanaartornermut aningaasartuutit allat	-7	-17	10
Sanaartornermut aningaasartuutit katillugit	962	929	32
Isertitassatut isumaqatigiissutigeriikka	-3.644	-3.661	17
Toqqaannartumik akileraarutit	-834	-876	42
Toqqaannangitsumik akileraarutit	-820	-792	-28
Aningaasaliissutigisanit erniaalersuutit	-325	-266	-59
Taarsiassarsianik akileraaneq	-183	-179	-4
Isertitat allat	-56	-51	-6
Isertitat katillugit	-5.863	-5.825	-38
Ukiumi IST-mi angusaq	390	318	71

Angusanut killiffimmullu nassuiaatit naatsorsuutitut ilanngussamiipput.

Ukiunut pingasunut kingullernut angusat mio. kr.-nngorlugit

	2006	2007	2008
Allaffissorneq	438	471	505
Ilaqutariinneq	337	362	375
Peqqissuseq	910	985	1.069
Ilinniartitaaneq il. il.	515	529	562
Suliffeqarfiit namminersortitat	108	96	73
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	32	33	34
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allat	121	129	147
Ingerlatsinermut aningaasartuutit katillugit	2.461	2.604	2.765
Ilaqutariinneq	526	564	599
Ilinniartitaaneq	135	162	175
Ineqarnermut tunngasut	44	28	27
Aningaasart.inatsisitigut pisussaaffigisat allat	25	33	35
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	730	788	836
Allaffissorneq	42	29	38
Kultureq ilinniartitaanerlu	210	204	255
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	141	167	183
Kommuninut tapiissutit	777	783	789
Sulissinissamik isumaqatigiissutit	323	294	279
Tapiissutit allat	60	53	68
Tapiissutit katillugit	1.552	1.530	1.612
Ilaqutariinneq Peqqissuserlu	73	38	45
Ilinniartitaaneq il. il .	149	243	237
Pisortat suliassa qarfiutaat	215	420	350
Ineqarnermut tunngasut	251	297	315
Sanaartornermut aningaasartuutit allat	10	4	-17
Sanaartornermut aningaasartuutit katillugit	698	1.003	929
Isertitassatut isumaqatigiissutigeriikka	-3.485	-3.555	-3.661
Toqqaannartumik akileraarutit	-780	-849	-876
Toqqaannangitsumik akileraarutit	-703	-740	-792
Aningaasaliissutigisanit erniaalersuutit	-301	-314	-265
Taarsiassarsianik akileraaneq	-184	-155	-179
Isertitat allat	-30	-45	-51
Isertitat katillugit	-5.483	-5.658	-5.825
Ukioq manna IST-mi angusaq	-40	267	318

Pisussaaffigeratarsinnaasat

Nunatta Karsia 31.12.2008-mi ukununnga akiliussisinnaasutut qularnaveeqquisiutullu inissisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Sparbank Vest Grønland A/S-imut amama Vestnorden Fondenimut ilaatigut inuussutissarsiornermi tapersiinerimut katillugit 29 mio. kr.-inut taarsigassarsianut akiliussisinnaasutut qularnaveeqquisiutullu inissisimavoq. Qularnaveeqquserneqartunut taarsigassarsisuniit assigiinngitsunik qularnaveeqqutinik isuman-naarisoqarsimavoq.

Kongeriget Danmarks Fiskeribankimut kilisaatinik ingerlataqartunut katillugit 7,1 mio. kr.-inik taarsigassarsianut qularnaveeqquisiisoqarsimavoq. Grønlandsbankenimut katillugit 0,6 mio. kr.-inut taarsigassarsianut qularnaveeqquisiisoqarsimavoq.

Namminersorerullutik Oqartussat nunami inuussutissarsiuutinut katillugit 15,6 mio. kr.-inut taarsigassarsianut qularnaveeqquisiisimavoq.

Aningaaseriviit aqutigalugit katillugit 0,5 mio. kr.-inik ilinniartitaanermi taarsigassarsianut akiliussisinnaasutut inissiisoqarsimavoq. Grønlandsbanken A/S-imit aqunneqartunik ilinniartitaanermi taarsigassarsianut qularnaveeqqutitut 54,4 mio. kr.-it toqqorneqarsimapput.

TELE Greenland A/S-imut aamma KNI Pilersuisoq A/S-imut Grønlandsbanken A/S-imi 45 mio. kr.-inik aningaasanik pilersuinissamut akiligassarsisoqarpoq. Aningaasat taakku taarsigassarsiat allat ataanni naatsorsuutit inerneranni allanneqarput. Taakku saniatigut, tamanna pisariaqartinneqassappat, sulii allanik 7 mio. kr.-inik akiligassarsisoqarnissaanut periarfissaqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Landsråđini, Inatsisartuni naalakkersuisunilu piffissami sivisuumi ilaasortaasimasunut namminersorerullutik oqartussat pensionitigut pisussaaffigeratarsinnaasatigut pisussaaffeqarput.

100 %-imik pigineqartut suliffeqarfiit ilaasa nunatta karsiani uninngasuutinik tigussisinaatitaanerannik Namminersorerullutik Oqartussat nalunaaruteqarsimapput. Suliffeqarfinnut ataasiakkaanut annertunerpaaffissaq naatsorsuutigut ilanngussanit takuneqaresinnaavoq.

Arctic Umiaq Line A/S-imi kiffartuussinissamik isumaqatigiissummi tjenestemandinut umiartortunut tjenestemandinut pisussaaffiup isumaginissaa pillugu isumaqatigiisuteqartoqarsimavoq. Pisussaaffik taanna 47 mio. kr.-iuvoq, taakkunannga 19,1 mio. kr.-it 2006-imi, 10,3 mio. kr.-it 2007-mi aamma 10,2 mio. kr.-it 2008-mi naatsorsuutini nalunaarsorneqarsimallutik.

Suliffeqarfinnut nammineq aqunneqartunut pisussaaffinnut tunngatillugu immikkut ittunik naatsorsuutinut innersuussisoqarpoq.

Nukissiorfiit sinnerlugit Qorlortorsuarmi erngup nukinganik nukissiorfimmik sanaartortoq 220 mio. kr.-it missaannik immikkut aningaasartuuteqarnerup akilernerqarnissaanik piumasaaqateqarsimavoq. Tamanna pillugu isumaqatigiisitsiniarnikkut suliaq 2009-mi aallartinneqassaaq.